

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z PRZEDMIOTU JĘZYK POLSKI
ODDZIAŁY VI**

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
Rozdział 1. Światy wyobraźni					
Słowa na cenzurowanym”. Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika</i> oraz <i>Pałac Snów</i> (fragmenty)	- rozpoznaje bohaterów powieści - formułuje pytania na wskazany temat - wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne - zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> - wypowiada się na temat poprawności języka w życiu codziennym	- prezentuje bohaterów - buduje zróżnicowane pytania - opisuje reakcje bohaterów - dostrzega fikcyjny charakter świata przedstawionego w utworze - uczestniczy w dyskusji na temat wyrazów obcych i zapożyczonych	- uzasadnia swoją opinię na temat bohatera właściwie dobranymi argumentami - wykorzystuje informacje z tekstu do tworzenia pytań - objaśnia założenia projektu przedstawionego w tekście - wyjaśnia, na czym polega fikcja literacka - dobiera trafne argumenty w dyskusji	- ocenia predyspozycje bohatera do pełnienia funkcji społecznej - tworzy uporządkowany zestaw pytań - ocenia założenia projektu przedstawionego w utworze - odwołuje się w dyskusji do przykładów użycia języka w mediach	- wyraża opinię na temat obecności w języku wyrazów obcych i zapożyczonych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska - komentuje sytuacje przedstawione w utworze, odwołując się do ogólnie przyjętych norm życia społecznego
„Okręgi, kule i trójkąty... Ortograficzna strefa tajemnic”. Pisownia wyrazów z ó i u	- wyszukuje wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady pisowni ó i u, stara się je stosować - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z ó i u	zapisuje poprawnie większość wyrazów z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z ó i u w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
					w zakresie pisowni ó i u
„Dziwne postacie z czasownikiem poznacie”. Powtórzenie wiadomości o czasowniku	- rozpoznaje czasownik wśród innych części mowy - rozpoznaje w tekście formy liczb, czasów, osób, rodzajów gramatycznych czasownika - rozpoznaje nieosobowe formy czasownika - rozpoznaje niektóre czasowniki dokonane i niedokonane - wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej	- tworzy formy liczby pojedynczej i mnogiej czasownika - tworzy formy różnych czasów czasownika - odmienia czasowniki przez osoby i rodzaje - wskazuje w tekście bezokoliczniki oraz formy nieosobowe zakończone na <i>-no, -to</i> - poprawnie stosuje formy czasowników dokonanych i niedokonanych w różnych czasach - zna pojęcia <i>czasowniki przechodnie</i> i <i>czasowniki nieprzechodnie</i>	- przekształca formy osobowe czasowników na bezokoliczniki i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu - przekształca formy osobowe czasowników na formy nieosobowe zakończone na <i>-no, -to</i> i odwrotnie odpowiednio do przyjętego celu - poprawnie i celowo używa czasowników dokonanych i niedokonanych - odróżnia czasowniki przechodnie od nieprzechodnich - poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika	- stosuje poprawnie i celowo różne formy gramatyczne czasowników - funkcjonalnie stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w swoich wypowiedziach - używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany czasowników oraz zasad ich pisowni
„Co za czasy! Co za obyczaje!”. Dialog – rady dla piszących. Maria Krüger, <i>Godzina</i>	- prezentuje krótko bohaterkę tekstu - wyszukuje w tekście	opisuje miejsce na podstawie ilustracji i fotografii	- omawia różne elementy świata przedstawionego - wyraża opinię o szkole	w opisie bohatera uwzględnia wnioski wyciągnięte	redaguje bezbłędny językowo dialog – oryginalny pod

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<i>pąsowej róży</i> (fragmenty)	informacje na temat dawnej szkoły - wskazuje w tekście kwestie bohaterów i słowa narratora - podaje przykłady uzupełnień dialogowych z tekstu - zna funkcje znaków interpunkcyjnych w zapisie rozmowy - przy niewielkim wsparciu nauczyciela zapisuje dialog	- omawia różnice między szkołą dawną i współczesną - zna funkcje dialogu w tekście literackim - rozpoznaje uczucia na podstawie niewerbalnych środków komunikowania się - zapisuje dialog, korzystając z rad zmieszczonych w podręczniku	w różnych epokach - wyszukuje w wypowiedziach dialogowych elementy charakterystyki pośredniej - używa właściwych środków językowych do nazwania różnych uczuć - zapisuje poprawnie dialog, używając właściwych znaków interpunkcyjnych i odpowiednich uzupełnień dialogowych	z przedstawionych zdarzeń - przycacza argumenty na poparcie swojej opinii o szkole - analizuje informacje zawarte w wypowiedziach dialogowych - rozpoznaje różne informacje zawarte w uzupełnieniach dialogowych - zapisuje dialog, używając różnorodnych uzupełnień dialogowych	względem treści i stylu
„Od myślenia głowa nie boli”. Trudne formy czasowników	- zna zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym i stara się je stosować - zna zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami i stara się je stosować - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni zakończeń bezokoliczników - dostrzega trudności w odmianie wybranych	- stosuje zasady odmiany czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym - stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z czasownikami - zna zasady pisowni <i>-źć, -ść, -qć</i> w zakońzeniach bezokolicznika i stara się je stosować - poprawnie odmienia większość	- poprawnie używa większości czasowników oznaczających ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym - stosuje zasady pisowni <i>-źć, -ść, -qć</i> w zapisie zakończeń bezokolicznika - poprawnie odmienia czasowniki użyte w ćwiczeniach	- poprawnie używa czasowniki oznaczające ruch, typu <i>iść</i>, w czasie przeszłym - poprawnie zapisuje zakończenia bezokolicznika - korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu ustalenia poprawności językowej trudnych form czasowników	- poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form czasowników w czasie przeszłym - sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	czasowników użytych w ćwiczeniach	czasowników użytych w ćwiczeniach			
„Pieśń ujdzie cało”. Opowiadanie z dialogiem – rady dla piszących. Dorota Terakowska, <i>Córka Czarownicy</i> (fragmenty)	• odpowiada na pytania dotyczące elementów świata przedstawionego • przygotowuje plan kilku obrazów filmowych dokumentujących jedną z przygód • zna pojęcie <i>literatura fantasy</i> • zapisuje prosty dialog • przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze opowiadanie z dialogiem	• podaje najistotniejsze informacje na temat bohaterów, uwzględnia je w treści ogłoszenia • posługuje się ze zrozumieniem terminami <i>plener</i>, <i>kadr</i> • wskazuje elementy fantastyczne w omawianym tekście • redaguje krótkie opowiadanie z dialogiem, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku	• objaśnia, na czym polega zło wyrządzone przez najeźdźców • formułuje precyzyjne wskazówki na temat elementów scenografii • interpretuje słowa pieśni • redaguje opowiadanie z dialogiem i elementami opisu	• określa relacje łączące bohaterki i uzasadnia swoje zdanie • wykorzystuje wiedzę na temat tworzywa filmowego w analizie tekstu powieści • objaśnia znaczenie pieśni w kontekście powieściowych zdarzeń • redaguje rozbudowane, poprawne językowo, stylistycznie i kompozycyjnie opowiadanie z dialogiem i elementami opisu	• wypowiada się na temat problematyki tekstu, odwołując się do cech gatunkowych literatury <i>fantasy</i> • redaguje bezbłędne językowo i kompozycyjnie opowiadanie z dialogiem – oryginalne pod względem treści i stylu
„Gdyby babcia miała wąsy... Nie jest tak źle. Zastanów się”. Tryby czasowników	• rozpoznaje formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego • zna zasady akcentowania wyrazów w formie trybu przypuszczającego	• tworzy formy trybu oznajmującego, rozkazującego i przypuszczającego • stara się stosować zasady akcentowania wyrazów w formie trybu przypuszczającego	• przekształca zdania, wykorzystując różne formy trybu czasownika • poprawnie akcentuje większość czasowników w formie trybu przypuszczającego	• funkcjonalnie stosuje różne formy trybu czasownika w swoich wypowiedziach • poprawnie akcentuje czasowniki w formie trybu przypuszczającego	• wykorzystuje twórczo i funkcjonalnie zdobytą wiedzę na temat trybów czasownika
„To się wie...”.	• rozpoznaje w zdaniach	• stosuje formy zaimka	• opisuje różnice między	• omawia funkcje zaimka	• używa funkcjonalnie

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
Konstrukcje z zaimkiem zwrotnym <i>się</i>	- zaimek zwrotny <i>się</i> - zna konstrukcje językowe z zaimkiem zwrotnym <i>się</i>	zwrotnego <i>się</i> w sytuacjach typowych	czasownikami z zaimkiem <i>się</i> i bez niego poprawnie stosuje zaimek zwrotny <i>się</i>	zwrotnego <i>się</i> w różnych konstrukcjach składniowych	czasowników z zaimkiem zwrotnym <i>się</i> w sytuacjach nietypowych
„Gdyby nie było marzeń...”. Pisownia części <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i>	- wyszukuje wyrazy z częstkami <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni części <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> - korzysta ze słownika ortograficznego	zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni części <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> i stara się je stosować	stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni części <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje części <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni części <i>-bym, -byś, -by, -byśmy, -byście</i>
„Komu tygrys, komu?... bo idę do domu”. Jean-Pierre Davidts, <i>Mały Księżę odnaleziony</i> (fragmenty)	- zna pojęcie <i>reklama</i> - wie, czym jest slogan reklamowy i rozumie jego funkcję - odczytuje intencje wypowiedzi reklamowej - czyta rady dla piszących tekst o charakterze perswazyjnym	- odróżnia informacje od wypowiedzi oceniających - odczytuje znaczenie wybranych haseł reklamowych - rozpoznaje niektóre środki językowe występujące w wypowiedziach reklamowych	- używa ze zrozumieniem i we właściwym kontekście słowa <i>reklama</i> - rozpoznaje przysłowia i związki frazeologiczne w hasłach reklamowych - zna środki językowe występujące w wypowiedziach reklamowych	- operuje słownictwem związanym z reklamą - rozpoznaje aluzje literackie w hasłach reklamowych - określa funkcję różnych środków językowych w wypowiedziach o charakterze perswazyjnym - używa w tekście	- redaguje bezbłędny językowo tekst o charakterze reklamowym – oryginalny pod względem treści i stylu - tworzy slogany reklamowe, wykorzystując swobodnie konteksty kulturowe

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
		• tworzy prosty tekst o charakterze reklamowym, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku	• tworzy poprawny językowo i stylistycznie tekst o charakterze reklamowym	o charakterze reklamowym bogatego języka i ciekawych rozwiązań graficznych	
„W galaktycznych przestworzach”. Janusz Christa, <i>Kajtek i Koko w kosmosie</i> (fragmenty)	• określa na schemacie czas życia i twórczości autora oraz czas zdarzeń przedstawionych w komiksie • opowiada o zdarzeniach • zna pojęcie <i>literatura fantastyczno-naukowa</i>	• opisuje tytułowych bohaterów komiksu • wskazuje motywy wykorzystane w komiksie • objaśnia pojęcie <i>literatura fantastyczno-naukowa</i>	• opisuje miejsca akcji poszczególnych fragmentów komiksu • określa problematykę utworów komiksowych • wyszukuje w tekście neologizmy • wskazuje rekwizyty charakterystyczne dla s.f.	• zwraca uwagę w prezentacji bohaterów na ich realistyczny lub fantastyczny charakter • określa funkcję neologizmów • wymyśla dalszy ciąg zdarzeń, utrzymując je w konwencji s.f.	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat neologizmów i ich funkcji w literaturze s.f. w swoich wypowiedziach na temat świata przedstawionego komiksu
„Rzeczowniki w krainach zwykłych i fantastyki”. Powtórzenie wiadomości o rzeczownikach	• rozpoznaje rzeczownik wśród innych części mowy • rozpoznaje formy liczb, przypadków i rodzajów rzeczownika • zna zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych i stara się je stosować	• odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych • stosuje zasady pisowni rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna pojęcia <i>rzeczowniki żywotne i nieżywotne</i> oraz <i>rzeczowniki osobowe i nieosobowe</i> • tworzy poprawne	• zapisuje poprawnie większość rzeczowników własnych i pospolitych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • rozpoznaje rzeczowniki żywotne i nieżywotne • rozpoznaje rzeczowniki osobowe i nieosobowe • określa przypadki rzeczownika wymagane przez podane	• zapisuje poprawnie rzeczowniki własne i pospolite • stosuje wiedzę o rzeczownikach osobowych i nieosobowych w odmianie rzeczownika • wykorzystuje wiedzę o odmianie rzeczowników w swoich wypowiedziach ustnych	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany rzeczowników oraz zasad ich pisowni

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
		formy przypadków rzeczownika w związkach wyrazowych wie, od czego zależy końcówka odmienianego rzeczownika	czasowniki lub przyimki wykorzystuje wiedzę o tym, że te same końcówki mogą wystąpić w różnych przypadkach rzeczownika	i pisemnych wykorzystuje wiedzę na temat końcówek rzeczownika do poprawnego zapisu wyrazów	
„Gry z konwencją”. Stanisław Lem, <i>Bajka o maszynie cyfrowej, co ze smokiem walczyła</i>	- wyszukuje w tekście informacje dotyczące miejsca akcji - porządkuje zdarzenia w kolejności chronologicznej - wyszukuje w tekście neologizmy - wymienia wybrane cechy klasycznej baśni	- ustala czas akcji - wyszukuje informacje w tekście - wskazuje elementy komizmu w utworze - wymienia większość cech klasycznej baśni	- objaśnia, kim są bohaterowie tekstu, - relacjonuje pojedynek maszyny i człowieka - wyjaśnia inwencję autora w tworzeniu neologizmów - wskazuje podobieństwa oraz różnice między baśnią a utworem Stanisława Lema	- tworzy notatkę encyklopedyczną - używa ze zrozumieniem słowa <i>absurd</i> - formuluje przesłanie utworu	- objaśnia intertekstualny charakter opowiadania - redaguje bezbłędne językowo opowiadanie s.f. inspirowane tekstem baśni – oryginalne pod względem treści i stylu
„W zabawowej poradni językowej”. Nietypowe rzeczowniki	- identyfikuje jako rzeczowniki wyrazy oznaczające rzeczy, które mają cechę określoną za pomocą liczb, np. <i>setka</i>, <i>ósemka</i> - dostrzega trudności w tworzeniu form rzeczowników odmieniających się według	- rozpoznaje rzeczowniki oznaczające cechy i nazywające czynności - zna rzeczowniki odmieniające się tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	- odmienia na dwa sposoby rzeczowniki typu <i>oko</i>, <i>ucho</i> – w zależności od znaczenia - tworzy poprawne formy większości rzeczowników o trudnej odmianie, użytych w ćwiczeniach	- wykorzystuje wiedzę o zmianach w temacie w odmianie niektórych rzeczowników - tworzy poprawne formy rzeczowników o trudnej odmianie, użytych w ćwiczeniach	- funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę na temat osobliwości w odmianie nietypowych rzeczowników - sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	odmiennych reguł				
„Żegluj, żeglarzu!”. Pisownia wyrazów z rz i ż	- wyszukuje wyrazy z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady pisowni rz i ż, stara się je stosować - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z rz i ż	zapisuje poprawnie większość wyrazów z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z rz i ż w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni rz i ż
„Opisuję i oceniam. Dobre na lepsze zamieniam”. Stopniowanie przymiotników	- rozpoznaje przymiotnik wśród innych części mowy - określa liczbę i rodzaj przymiotników - zna stopnie przymiotnika - stopniuje przymiotniki	- wie, że przymiotnik dopasowuje swoją formę do określanego rzeczownika - określa przypadki przymiotników - wskazuje przymiotniki, niepodlegające stopniowaniu	- łączy przymiotniki i rzeczowniki w poprawne związki wyrazowe - stosuje przymiotniki we właściwych kontekstach - objaśnia funkcję stopni przymiotnika	- funkcjonalnie używa związków przymiotnika z rzeczownikiem - prawidłowo stopniuje trudne formy przymiotników	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia, odmiany i stopniowania przymiotników oraz zasad ich pisowni
„Chaos i harmonia”. Pisownia wyrazów z ch i h	- wyszukuje wyrazy z h i ch w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady pisowni h i ch, stara się je stosować - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z h i ch	zapisuje poprawnie większość wyrazów z h i ch w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z h i ch w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni h i ch

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Odkrywanie prawdy o talentach”. Ewangelia wg św. Mateusza <i>Przypowieść o talentach</i>	• czyta uważnie przypowieść • określa cechy i postawy bohaterów przypowieści • wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym	• odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście • ocenia zachowanie pana wobec sług • rozumie znaczenia słów i pojęć: <i>drugie dno</i>, <i>prawdy moralne</i>	• określa nadawcę oraz odbiorcę przypowieści • analizuje problem winy i kary • przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści • określa cechy fabuły przypowieści	• objaśnia znaczenia słowa <i>talent</i> • objaśnia przenośne znaczenia wybranych elementów świata przedstawionego • omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym	• omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
„Ortografia na szklanym ekranie”. Pisownia wyrazów wielką i małą literą	• wyszukuje wyrazy pisane wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, stara się je stosować • korzysta ze słownika ortograficznego	• stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów wielką i małą literą	• zapisuje poprawnie większość wyrazów wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy wielką i małą literą w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni wielką i małą literą
„Humorystyczne i bardzo sceptyczne”. Stopniowanie przysłówków	• rozpoznaje przysłówek wśród innych części mowy • rozpoznaje związki przysłówka z czasownikiem • zna stopnie przysłówka • stopniuje przysłówki	• wie, od jakich części mowy tworzone są przysłówki • zestawia przysłówki o przeciwnym znaczeniu • wskazuje przysłówki	• rozpoznaje związki przysłówka z przymiotnikiem lub przysłówkiem • objaśnia funkcję stopni przysłówka	• rozpoznaje wyrażenia przymiolkowe w funkcji przysłówków • funkcjonalnie używa różnych stopni przysłówka w swoich wypowiedziach	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i stopniowania przysłówków oraz

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
		niepodlegające stopniowaniu			zasad ich pisowni
„Opowieść z podwójnym dnem”. Ewangelia według św. Łukasza <i>Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie</i>	• czyta uważnie przypowieść • określa cechy i postawy bohaterów przypowieści • wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym	• odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście • ocenia zachowanie bohaterów	• określa nadawcę, odbiorcę oraz cechy fabuły przypowieści • ocenia postawy bohaterów • przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści	• objaśnia przenośne znaczenia elementów świata przedstawionego • omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym • objaśnia współczesne znaczenie słowa <i>samarytanin</i>	• omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania
„Błądzić jest rzeczą ludzką”. Ewangelia według św. Łukasza <i>Przypowieść o synu marnotrawnym</i>	• czyta uważnie przypowieść • określa cechy i postawy bohaterów przypowieści • wie, że przypowieści nie należy odczytywać tylko na poziomie dosłownym	• odtwarza wydarzenia przedstawione w tekście • ocenia zachowanie syna marnotrawnego, starszego brata i ojca • zapoznaje się z pojęciem <i>symbol</i>	• opisuje i ocenia postawy bohaterów przypowieści • przytacza i objaśnia przesłanie przypowieści • określa cechy fabuły przypowieści • rozumie znaczenie pojęcia <i>symbol</i>	• objaśnia symboliczne znaczenia elementów świata przedstawionego • omawia przesłanie przypowieści w kontekście współczesnym • bierze udział w dyskusji na temat wybaczenia	• omawia problematykę tekstu, odwołując się swobodnie do kontekstów historycznych i kulturowych • w sposób dojrzały i przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając motywy ich działania • prowadzi dyskusję
„W muzealnej sali liczbom miejsce dali”.	• rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy	• wykorzystuje wiedzę o zależności form	• wykorzystuje wiedzę na temat zależności form	• używa poprawnych form liczebników w związkach	• twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
Typy liczebników	odróżnia liczebniki główne od porządkowych	liczebnika od form określonego rzeczownika rozpoznaje liczebniki zbiorowe, ułamkowe i nieokreślone	czasownika w roli orzeczenia od niektórych liczebników określających podmiot stosuje prawidłowe formy liczebników	wyrazowych funkcjonalnie stosuje różne typy liczebników w swoich wypowiedziach	oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i funkcji różnych typów liczebników
„Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie”. Ignacy Krasicki <i>Przyjaciele</i>	- zapisuje tytuły ilustracji w formie równoważników zdań - dostrzega uosobienia w tekście - umiejętnie korzysta ze słownika języka polskiego w celu objaśnienia wskazanego hasła - zna pojęcie <i>morale</i>	- przycacza właściwe fragmenty tekstu - wie, jaką funkcję pełni uosobienie w bajkach - ocenia postępowanie bohaterów - formułuje pouczenie wynikające z utworu	- przekształca wypowiedzi bohaterów na współczesną wersję językową - poprawnie dopasowuje epitety i określenia dotyczące poszczególnych bohaterów - zna pojęcie <i>ironia</i> - uogólnia przesłanie tekstu za pomocą przysłówia	- proponuje interpretację głosową kwestii wypowiedzianych przez bohaterów tekstu - wskazuje fragment tekstu o charakterze podsumowania - dostrzega ironiczny charakter epitetu <i>serdeczny</i> - formułuje poprawną i bogatą językowo wypowiedź zawierającą opinię na temat przyjaźni	tworzy opowiadanie z dialogiem inspirowane bajką Ignacego Krasickiego – oryginalne pod względem treści i stylu
„Drogę Królewską przemierzamy i przeszkody omijamy”. Trudne formy liczebników	- odróżnia liczebniki proste od złożonych - dostrzega trudności w zakresie odmiany niektórych liczebników	wykorzystuje wiedzę o budowie liczebników złożonych do poprawnego ich zapisu	wykorzystuje wiedzę o odmianie liczebników prostych i złożonych w wypowiedziach ustnych oraz pisemnych	poprawnie odmienia liczebniki wielowyrazowe	poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form liczebników
„I śmiech niekiedy może być nauką”. Ignacy Krasicki <i>Lew pokorny, Szczur i kot</i> ,	- dostrzega komizm w bajkach - wie, że w bajkach zwierzęta uosabiają cechy ludzkie	- zna pojęcie <i>komizm</i> - określa cechy charakteru bohaterów zwierzęcych w bajkach	- objaśnia, na czym polega komizm w wybranych bajkach - objaśnia pojęcie <i>alegoria</i>	- rozpoznaje różne rodzaje komizmu - wskazuje przykłady alegorii w tekstach bajek	wyraża opinię na temat wartości przedstawionych w bajkach Ignacego

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
<i>Wół i mrówki, Żółw i mysz, Malarze, Mądry i głupi</i>	- zna pojęcie <i>kontrast</i> - rozpoznaje bajkę wśród innych tekstów literackich - omawia morał wybranej bajki	- wskazuje w bajkach elementy zestawione na zasadzie kontrastu - wskazuje różnice pomiędzy bajką i baśnią	- używa skontrastowanych epitetów w wypowiedzi na temat bajek - wskazuje cechy bajki na przykładzie wybranych utworów Ignacego Krasickiego	- objaśnia funkcję kontrastu w bajkach - wyjaśnia, na czym polega dydaktyczny charakter bajek	Krasickiego, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Ktoś, kto innych zastępuje, na szacunek zasługuje”. Zaimki i ich znaczenie	- zna pojęcie <i>zaimek</i> - rozpoznaje niektóre <i>zaimki</i> wśród innych części mowy	- wie, że funkcją zaimków jest zastępowanie innych części mowy - stosuje poprawne formy zaimków odmiennych	rozpoznaje zaimki ze względu na część mowy, którą zastępują	funkcjonalnie stosuje różne typy zaimków w swoich wypowiedziach	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia i odmiany różnych grup zaimków oraz zasad ich pisowni
„Tu i ówdzie, siaki, owaki... Enigmatycznie, ale praktycznie”. Trudne formy zaimków	wie, że zaimki osobowe mogą mieć formy krótsze i dłuższe	wykorzystuje wiedzę o sytuacjach, w których należy używać krótszych i dłuższych form zaimków	rozpoznaje zaimki ze względu na funkcję, jaką pełnią	wykorzystuje wiedzę o funkcjach zaimków w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych	poprawnie używa w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych trudnych form zaimków różnych typów
„Nosila czapla razy kilka...”. Ignacy Krasicki <i>Czapla ryby i rak, Kruk i lis</i>	- odróżnia w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych - podejmuje próby przekształcenia zdań złożonych na pojedyncze oraz zastępowania słów i wyrażeń szczegółowych ogólnymi	- sporządza plan najważniejszych zdarzeń - przekształca zdania złożone na pojedyncze oraz zastępuje słowa i wyrażenia szczegółowe ogólnymi - redaguje notatkę, korzystając z rad	- wyciąga wnioski na temat przyczyn i skutków zdarzeń w bajce - uogólnia przesłanie bajki za pomocą trafnie dobranego przysłowia - redaguje poprawną językowo i stylistycznie notatkę	- używa ze zrozumieniem słów <i>manipulacja</i> i <i>hipokryzja</i> w wypowiedzi na temat działań głównej bohaterki - wie, jaka jest funkcja stylistyczna przekształceń	redaguje bezbłędną językowo oraz formalnie notatkę – oryginalną pod względem treści i stylu

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze notatkę	w podręczniku		składniowych i leksykalnych redaguje zwięzłą, poprawną językowo i stylistycznie notatkę	
„Gdy złodzieje rozrabiają, detektywi pracę mają”. Przyimki	- rozpoznaje przyimek wśród innych części mowy - rozpoznaje przyimki proste i złożone - wie, jak zbudowane jest wyrażenie przyimkowe	- tworzy przyimki złożone - wie, że przyimki wymagają użycia odpowiedniego przypadku rzeczownika - rozpoznaje przyimki funkcjonujące tylko w wyrażeniach przyimkowych	- używa poprawnych wyrażen przyimkowych w celu określenia relacji przestrzennych, czasowych oraz innych zależności - odróżnia wyrażenia funkcjonujące jak przyimek od wyrażen w funkcji przysłówka	- poprawnie zapisuje przyimki złożone - poprawnie zapisuje wyrażenia przyimkowe - funkcjonalnie stosuje wyrażenia przyimkowe w swoich wypowiedziach	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia przyimków, wyrażen przyimkowych oraz ich funkcji
„Dla zdrowia i urody”. Pisownia przyimków i wyrażen przyimkowych	- wyszukuje wyrażenia przyimkowe i przyimki złożone w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych - korzysta ze słownika ortograficznego	zna zasady dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych i stara się je stosować	stosuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje przyimki złożone i wyrażenia przyimkowe w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni łącznej i rozdzielnej przyimków złożonych i wyrażen przyimkowych
„Pomiędzy bajkami i bajkopisarzami”.	- zna pojęcie <i>spójnik</i> - rozpoznaje niektóre spójniki	wskazuje spójniki, przed którymi zasadniczo nie	objaśnia funkcję spójników w zdaniach	funkcjonalnie używa spójników w swoich	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
Spójniki	wśród innych części mowy	stawia się przecinków	pojedynczych i złożonych	wypowiedziach	oraz umiejętności językowe dotyczące znaczenia spójników oraz ich funkcji w zdaniach pojedynczych i złożonych
„Emocji bez liku? Słów poszukaj w słowniku”. Wykrzyknik	- zna pojęcie <i>wykrzyknik</i> jako część mowy - rozpoznaje wykrzykniki w tekście	- uzupełnia wypowiedzi odpowiednimi wykrzyknikami - wie, że wykrzyknik nie wchodzi w związki wyrazowe w zdaniu	- używa wykrzykników w wypowiedziach - rozpoznaje funkcje wykrzykników	- określa funkcje wykrzykników - poprawnie zapisuje wykrzykniki	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o wykrzyknikach i ich funkcji do budowania wypowiedzi o charakterze artystycznym
„Z pewnością lub z niedowierzaniem. Czy to się stanie?”. Partykuła	- zna pojęcie <i>partykuła</i> - rozpoznaje partykuły w tekście	uzupełnia wypowiedzi partykułami w określonym celu	- używa partykuł w wypowiedziach - rozpoznaje funkcje partykuł	- określa funkcje partykuł - poprawnie zapisuje partykuły	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o partykułach i ich funkcji do modyfikowania znaczenia wypowiedzi
„Ostatnia bitwa generała”. Juliusz Słowacki <i>Sowiński w okopach Woli</i>	- czyta uważnie tekst, przypisy i zapoznaje się z kontekstem historycznym utworu - przedstawia bohatera utworu	- opowiada o wydarzeniach ukazanych w utworze - opisuje bohatera utworu	- określa temat utworu - opisuje postawę bohatera utworu - przedstawia i uzasadnia swoje zdanie - wskazuje użyte w utworze środki językowe	- opisuje miejsce akcji - ocenia postawę bohatera utworu - objaśnia znaczenie legendy literackiej - określa funkcję użytych środków językowych	- wyjaśnia symboliczne znaczenie obrazów poetyckich - porównuje Leonidasa z generałem Sowińskim

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Tęsknota za światem utraconym?” Anna Kamieńska <i>Prośba</i>	• czyta tekst poetycki • zapoznaje się z pojęciem <i>hymnu</i> • rozpoznaje modlitewny charakter utworu	• opisuje obrazy poetyckie w utworze • opisuje nastrój wiersza • wymienia cechy hymnu	• określa osobę mówiącą i opisuje jej uczucia • określa, czy tekst jest hymnem i uzasadnia swoje zdanie • zestawia wartości i antywartości	• wskazuje funkcję apostrofy • wyjaśnia znaczenie metafor • przygotowuje chmurę słów inspirowanych wierszem	• interpretuje tekst poetycki, uwzględniając wnioski z analizy utworu • bierze pod uwagę kontekst biograficzny utworu
„Nie wszystko jest identyczne... Nie wszyscy są tacy sami... Nie bójmy się odmienności!”. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• wyszukuje wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach • zna zasady pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i zaimkami, stara się je stosować • korzysta ze słownika ortograficznego	• stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu <i>nie</i> z różnymi częściami mowy	• zapisuje poprawnie większość wyrazów z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z <i>nie</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy
„Co było pierwsze, jajko czy kura?... czyli przygoda z filozofią”. Isaac Bashevis Singer, <i>Dzień, w którym się zgubiłem</i> (fragmenty)	• redaguje ogłoszenie na temat bohatera • zapisuje rozmowę na temat usposobienia i zwyczajów bohatera • wie, czym zajmuje się filozofia	• opowiada o zdarzeniach • wie, że bohaterowie mogą być charakteryzowani bezpośrednio lub pośrednio • wskazuje w tekście pytania o charakterze	• porządkuje relacje na temat bohatera • rozpoznaje cechy bohatera na podstawie charakterystyki pośredniej • formułuje pytania o charakterze filozoficznym	• podsumowuje zdarzenia z tekstu za pomocą właściwego przysłowia • opisuje bohatera, wprowadzając elementy charakterystyki bezpośredniej i pośredniej • formułuje pytania	• redaguje bezbłędne językowo ogłoszenie – oryginalne pod względem treści i stylu • przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
		filozoficznym		dotyczące znaczenia i sensu twierdzeń filozoficznych	uwagi
„Czy o tym śniło się filozofom?”. Powtórzenie wiadomości o wypowiedzeniach	• tworzy różne typy wypowiedzeń • stosuje wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające w zależności od celu wypowiedzi • odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez osobowej formy czasownika	• wie, że wypowiedzenie wykrzyknikowe służy podkreśleniu ekspresji wypowiedzi • rozpoznaje równoważniki zdań • odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego	• wykorzystuje wiedzę o odmianie wyrazów do tworzenia poprawnych wypowiedzeń • wykorzystuje funkcjonalnie równoważniki zdań w swoich wypowiedziach	• celowo wykorzystuje różne typy wypowiedzeń dla osiągnięcia zamierzonych efektów • wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzeń w interpretacji tekstów poetyckich	• świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów wypowiedzeń w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Bogactwo człowieka mierzy się rzeczami, z których on rezygnuje”. Michel Piquemal, <i>Dragocenna perła</i>	• streszcza historię przedstawioną w tekście • wypowiada swoje zdanie na temat wartości bogactwa	• rozpoznaje i nazywa uczucia bohatera • wskazuje przysłowie oddające sens opowieści • rozpoznaje niektóre cechy przypowieści w omawianym utworze	• rozpoznaje symboliczne znaczenie perły • uzasadnia swoje zdanie na temat bogactwa odpowiednio dobranymi argumentami	• wskazuje przesłanie utworu • omawia cechy przypowieści w odniesieniu do tekstu o perle	• wyraża własny punkt widzenia na temat wartości materialnych i niematerialnych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Kim był i czym się wślawił? Orzeczenie o tym prawi”. Orzeczenia czasownikowe i imienne	• rozpoznaje w zdaniu orzeczenie • wie, że funkcję orzeczenia w zdaniu pełni najczęściej czasownik w formie osobowej • zna pojęcie <i>orzeczenie czasownikowe</i>	• rozpoznaje orzeczenie czasownikowe w zdaniu • wie, jak zbudowane jest orzeczenie imienne • rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu	• rozpoznaje orzeczenia utworzone przez wyrazy typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> z towarzyszącym im bezokolicznikiem • nazywa części mowy występujące w funkcji	• funkcjonalnie i poprawnie używa orzeczenia czasownikowego, imiennego oraz orzeczenia z wyrazami typu <i>trzeba, można, należy, warto</i> w zdaniu	• twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów orzeczeń oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	zna pojęcie <i>orzeczenie imienne</i>		orzecznika	wykorzystuje wiedzę o różnych typach orzeczeń do tworzenia poprawnych językowo oraz stylistycznie tekstów	
„Do «Czasu Snu», do początku początków”. Jan Parandowski <i>Narodziny świata</i> (fragmenty <i>Mitologii</i>)	- czyta tekst i przypisy - opowiada treść mitu	- wymienia imiona pierwszych bóstw - wyodrębnia etapy powstawania świata - opowiada o powstaniu człowieka	- opowiada o powstaniu świata według mitologii - wyjaśnia znaczenia frazeologizmów pochodzących z mitologii	- opisuje walki bogów i określa ich emocje - używa frazeologizmów mitologicznych w zdaniach odnoszących się do współczesności	- wypowiada się w roli Zeusa - interpretuje mit o czterech wiekach ludzkości
„Na początku było słowo...” Stary Testament <i>Księga Rodzaju</i> (fragment)	- czyta tekst i przypisy - wyszukuje w tekście informacje o poszczególnych etapach stwarzania świata	- nazywa stwarzane kolejno byty - opisuje świat stworzony przez Boga - porównuje mitologiczny i biblijny opis powstawania świata	- opisuje sposób stwarzania świata przez Boga - podaje cechy Boga - wymienia przywileje i obowiązki człowieka - wskazuje różnice między mitologicznym i biblijnym stworzeniem świata	- wyjaśnia symboliczne znaczenie światła i ciemności - objaśnia znaczenie słów: Bóg stworzył człowieka na swój obraz - wskazuje podobieństwa między mitologicznym i biblijnym stworzeniem świata	- wyjaśnia symboliczne znaczenie liczby siedem, korzysta ze słownika symboli - interpretuje znaczenie fresku Michała Anioła <i>Stworzenie Adama</i> i wskazuje jego związek z tekstem biblijnym
„Szczęście do nas przybywa i podmioty odkrywa”. Rodzaje podmiotów	- rozpoznaje w zdaniu podmiot - zna pojęcie <i>podmiot gramatyczny</i> - zna pojęcia <i>podmiot szeregowy</i> i <i>podmiot towarzyszący</i>	- zna pojęcie <i>podmiot logiczny</i> - zna pojęcie <i>podmiot domyślny</i> - wie, że w funkcji podmiotu występują rzeczowniki oraz inne	- rozpoznaje sytuacje, w których należy użyć podmiotu logicznego - rozumie funkcję stylistyczną podmiotu domyślnego - rozpoznaje zdania	- rozpoznaje różne typy podmiotów w zdaniach - funkcjonalnie i poprawnie używa różnych typów podmiotów w zdaniach	twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów podmiotów oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
		części mowy w funkcji rzeczownikowe	bezpodmiotowe		
„W sprawach najważniejszej wagi”. List oficjalny – rady dla piszących. <i>Dekalog św. Franciszka</i>	- czyta <i>Dekalog św. Franciszka</i> i analizuje jego treść - czyta informacje o św. Franciszku - rozpoznaje oficjalną i nieoficjalną sytuację komunikacyjną - zna budowę i wyznaczniki listu oficjalnego - przy niewielkim wsparciu nauczyciela pisze list oficjalny	- uogólnia treść zapisów kolejnych punktów <i>Dekalogu</i> w formie tytułów - wykorzystuje informacje o postaci świętego Franciszka w analizie dzieła malarskiego - wie, w jakich sytuacjach komunikacyjnych używać języka oficjalnego - zapisuje poprawnie datę dzienną - redaguje list oficjalny, korzystając z rad w podręczniku	- określa odbiorcę słów św. Franciszka - wymienia współczesne osoby kierujące się w życiu filozofią franciszkańską - objaśnia pojęcia <i>język oficjalny</i> i <i>język nieoficjalny</i> - analizuje budowę regulaminu - redaguje poprawny formalnie, językowo i stylistycznie list oficjalny	- określa intencję wypowiedzi sformułowanej w formie dekalogu - analizuje współczesną rzeczywistość przez pryzmat filozofii franciszkańskiej - rozpoznaje sformułowania charakterystyczne dla języka oficjalnego - formułuje zasady dotyczące zapisu informacji w punktach - redaguje zwięzły, poprawny językowo i stylistycznie list oficjalny	redaguje bezbłędny językowo oraz formalnie list oficjalny – oryginalny pod względem treści i stylu
„Życie ze szczyptą fantazji”. Pisownia zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>	- wyszukuje wyrazy z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i>	zapisuje poprawnie większość wyrazów z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z zakończeniami <i>-i, -ii, -ji</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
					w zakresie pisowni zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>
„W sali muzeum piękne trofeum”. Przydawki	- rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone przymiotnikami - zna funkcję składniową przydawki	- buduje poprawne związki wyrazowe z przydawkami - wie, jakimi częściami mowy może być wyrażona przydawka	- rozpoznaje w zdaniu przydawki wyrażone różnymi częściami mowy - rozumie zależność szyku przydawki i jej znaczenia	- celowo i funkcjonalnie wykorzystuje przydawki w swoich wypowiedziach - funkcjonalnie używa różnorodnych przydawek w opisie dzieła sztuki	twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat przydawek oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„O prawdzie kilka słów prawdy”. Jan Twardowski, <i>Prawda</i>	- wypowiada się na temat tekstu, omawia wrażenia czytelnicze - wie, że prawda jest uniwersalną wartością	- wyodrębnia różne prawdy przywołane w wierszu - używa frazeologizmów ze słowem <i>prawda</i>	- wskazuje środki stylistyczne użyte do opisu prawdy - objaśnia metaforyczne porównanie - rozważa znaczenie wartości prawdy w stosunkach międzyludzkich	- opisuje różne typy prawdy z wiersza za pomocą bliskoznacznych określeń - wskazuje sytuacje życiowe, które można skomentować słowami z wiersza - używa ze zrozumieniem słowa <i>dogmat</i>	- przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje przemyślane, twórcze uwagi - redaguje bezbłędne językowo opowiadanie – oryginalne pod względem treści i stylu
„Z kim walczyli? Przeciw komu? Przyjrzyj się im po kryjomu”. Dopełnienia	- rozpoznaje w zdaniu dopełnienia wyrażone rzeczownikami - zna funkcję składniową dopełnienia	- buduje poprawne związki wyrazowe z dopełnieniami - wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone dopełnienia	- rozpoznaje w zdaniu dopełnienia wyrażone różnymi częściami mowy - rozumie zależność między stroną czynną i bierną czasownika a funkcją dopełnienia	- rozpoznaje dopełnienia wyrażone czasownikiem w bezokoliczniku - określa formę dopełnienia w zdaniach twierdzących i przeczących - celowo i funkcjonalnie wykorzystuje	twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat dopełnień oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
				dopełnienia w swoich wypowiedziach	
„Różne miejsca odwiedzamy i atrakcje przedstawiamy”. Rodzaje okoliczników	- rozpoznaje w zdaniu okoliczniki czasu, miejsca i sposobu - zna funkcję składniową okoliczników	- buduje poprawne związki wyrazowe z okolicznikami - wie, jakimi częściami mowy mogą być wyrażone okoliczniki	- rozpoznaje w zdaniu okoliczniki celu i przyczyny - nazywa części mowy, którymi wyrażone są okoliczniki	funkcjonalnie używa okoliczników różnego typu w swoich wypowiedziach	twórczo i swobodnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych typów okoliczników oraz funkcji tych części zdania w wypowiedzeniach
„Teatromania receptą na zdania”. Analiza zdania pojedynczego	- rozpoznaje funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedzeniach (<i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i>) - przedstawia na wykresie zależności logiczne między wyrazami	- wskazuje w związkach wyrazowych wyrazy określone i określające - wymienia pytania, na które odpowiadają wyrazy określające	- analizuje związki logiczne między wyrazami, wykorzystując odpowiednie schematy - używa ze zrozumieniem pojęć <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, okolicznik, dopełnienie</i> podczas analizy składniowej zdania	- objaśnia związki wyrazowe i strukturę zdania, wykorzystując odpowiednie schematy i notatki graficzne - używa funkcjonalnie nazw wszystkich części zdania podczas jego analizy składniowej	- twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat związków wyrazowych w zdaniu - przedstawia oryginalne wskazówki ułatwiające innym uczniom analizę budowy zdania pojedynczego
„Na ekranie – zdanie”. Zdania podrzędnie złożone	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędnie złożone</i> - ze zdań pojedynczych tworzy zdania podrzędnie złożone	- objaśnia pojęcie <i>zdania podrzędnie złożone</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne	stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach podrzędnie złożonych	- poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone odpowiednio do przyjętego celu - funkcjonalnie tworzy zdania podrzędnie złożone w swoich wypowiedziach	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Melomani są wzywani”. Zdania współrzędnie i podrzędnie złożone	- rozpoznaje zdania współrzędnie złożone - zna najczęściej używane spójniki w zdaniach współrzędnie złożonych - rozpoznaje zdania podrzędnie złożone	- zna cztery typy zdań złożonych: łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe - odróżnia treści przekazywane przez zdania współrzędnie złożone różnego typu - objaśnia sposób łączenia zdań składowych w zdaniu złożonym	- przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach współrzędnie złożonych, używając wykresów - przedstawia zależności między zdaniami składowymi w zdaniach podrzędnie złożonych, używając wykresów - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań złożonych różnego typu	- poprawnie przekształca zdania złożone na zdania pojedyncze odpowiednio do przyjętego celu - funkcjonalnie tworzy zdania współrzędnie i podrzędnie złożone różnego typu - zapisuje zdania złożone zgodnie z zasadami interpunkcji	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat różnych typów zdań złożonych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Osobę, którą lubił, poślubił...” Zdanie podrzędne przydawkowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne przydawkowe</i> - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym	- objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne przydawkowe</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne przydawkowe	- tworzy zdania podrzędne przydawkowe - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym przydawkowym	- poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym przydawkowym - funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne przydawkowe w swoich wypowiedziach	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym przydawkowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Co o tym sądzisz? Jakie masz zdanie? Zróbmy wstępne rozpoznanie”. Zdania dopełnieniowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne dopełnieniowe</i> - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym dopełnieniowym	- objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne dopełnieniowe</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiada	- tworzy zdania podrzędne dopełnieniowe - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań	- poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym dopełnieniowym - funkcjonalnie tworzy	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym dopełnieniowym

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
		zdanie podrzędne dopełnieniowe	składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym dopełnieniowym	zдания podrzędne dopełnieniowe w swoich wypowiedziach	w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„W odległym świecie wiedzę znajdziecie”. Zdania podrzędne okolicznikowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne okolicznikowe</i> - zna rodzaje zdań okolicznikowych - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym okolicznikowym	- rozpoznaje rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych - objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne okolicznikowe</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiadają zdania podrzędne okolicznikowe	- nazywa rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych - tworzy zdania podrzędne okolicznikowe - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym okolicznikowym	- poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym okolicznikowym - funkcjonalnie tworzy różne rodzaje zdań podrzędnych okolicznikowych w swoich wypowiedziach	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym okolicznikowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Przysłowie ci podpowie”. Zdanie podrzędne podmiotowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne podmiotowe</i> - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym podmiotowym	- objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne podmiotowe</i> na przykładach - wymienia pytania, na które odpowiada zdanie podrzędne podmiotowe	- tworzy zdania podrzędne podmiotowe - stosuje zasady interpunkcji dotyczące łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym podmiotowym	- poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym podmiotowym - funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne podmiotowe w swoich wypowiedziach	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym podmiotowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„Jest taki, że aż dech zapiera...”. Zdanie podrzędne orzecznikowe	- zna pojęcie <i>zdanie podrzędne orzecznikowe</i> - zapisuje zdanie złożone z podrzędnym orzecznikowym	- objaśnia pojęcie <i>zdanie podrzędne orzecznikowe</i> na przykładach - wymienia pytania, na	- tworzy zdania podrzędne orzecznikowe - stosuje zasady interpunkcji dotyczące	poprawnie przekształca zdania pojedyncze na zdania podrzędnie złożone z podrzędnym orzecznikowym	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat zdań podrzędnie złożonych z podrzędnym

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
		które odpowiada zdanie podrzędne orzecznikowe	łączenia zdań składowych w zdaniach złożonych z podrzędnym orzecznikowym	funkcjonalnie tworzy zdania podrzędne orzecznikowe w swoich wypowiedziach	orzecznikowym w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych
„I łaciate, i kudłate, przegowane i skrzydlate...”. Zasady użycia znaków interpunkcyjnych	- stosuje funkcjonalnie kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu wypowiedzi - zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniu pojedynczym oraz złożonym i stara się je stosować - dostrzega trudności w zakresie użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu - korzysta ze słownika ortograficznego	- stosuje poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym - stara się stosować zasady użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu	- poprawnie stawia przecinki w zdaniach pojedynczych i złożonych - stosuje zasady użycia dwukropka, nawiasu i cudzysłowu	poprawnie używa dwukropka, nawiasu i cudzysłowu	- twórczo wykorzystuje w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych wiedzę na temat funkcji znaków interpunkcyjnych na końcu wypowiedzi - twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w swoich wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat różnych funkcji nawiasu, dwukropka i cudzysłowu - twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje w swoich wypowiedziach pisemnych wiedzę na temat użycia przecinków w zdaniach pojedynczych i złożonych

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Pomiędzy nocą a dniem, pomiędzy jawą a snem”. Jerzy Harasymowicz <i>W marcu nad ranem</i>	• przytacza epitety z wiersza • wyszukuje porównania dotyczące zwierząt • zna pojęcie <i>obraz poetycki</i>	• wymienia elementy krajobrazu z wiersza • wskazuje przenośnie mające charakter ożywienia • określa cechy obrazu poetyckiego	• nadaje tytuły kolejnym zwrotkom wiersza • objaśnia znaczenie przenośni • rozumie wpływ środków językowych na charakter obrazu poetyckiego	• wybiera epitety najlepiej oddające istotę opisywanych obiektów • podpisuje ilustracje trafnie dobranymi metaforami • objaśnia pojęcie <i>obraz poetycki</i> w odniesieniu do omawianego tekstu	• analizuje tekst na poziomie metaforycznym • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza
„Wkroczyć w językowy świat ze słownikiem za pan brat”. Słownik poprawnej polszczyzny	• samodzielnie korzysta z informacji zawartych w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego oraz wyrazów bliskoznacznych • zna funkcję słownika poprawnej polszczyzny	• korzysta ze słownika wyrazów obcych • zna budowę słownika poprawnej polszczyzny • wyszukuje hasła w słowniku poprawnej polszczyzny	• korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny • wykorzystuje treści słownikowe do wykonania ćwiczeń	• korzysta z różnych typów słowników – odpowiednio do potrzeb	• sprawnie posługuje się słownikiem poprawnej polszczyzny, korzystając swobodnie ze skrótów, odsyłaczy i innych informacji
„Oryginalne obrazy malarza oryginała”. Bożena Fabiani <i>Moje gawędy o sztuce</i> (fragmenty)	• zaznacza na osi czasu okres życia artysty • nazywa swoje reakcje odbiorcze dotyczące dzieł malarskich • rozpoznaje w tekście zgrubienia • wyszukuje w tekście informacje pozwalające naszkicować postać	• przytacza z tekstu fakty dotyczące życia i twórczości malarza • przedstawia swoją opinię na temat prezentowanych dzieł malarskich • wie, jaka jest funkcja zgrubień • funkcjonalnie	• określa stanowisko autorki wobec dzieł malarza • wyraża swoje zdanie na temat opinii o dziełach malarza zaprezentowanej w tekście • omawia pojęcie <i>zgrubienie</i>, odwołując	• wskazuje w tekście wyrazy oceniające • używa ze zrozumieniem wyrazów <i>subiektywny</i>, <i>obiektywny</i>, <i>pejoratywny</i> • przytacza z tekstu słowa wyrażające negatywne emocje	• wyraża opinię na temat dzieła sztuki, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • objaśnia na podstawie informacji w przypisach funkcje karykatury i groteski

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
		przekształca tekst	się do przykładów z tekstu dostrzega elementy karykaturalne w dziele malarskim		twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat różnych form ekspresji słownej
„Do ćwiczenia języka dobra jest fonetyka”. Powtórzenie wiadomości o głoskach i literach	- dzieli wyrazy na głoski i litery - wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce - odróżnia spółgłoski od samogłosek	- rozpoznaje wyrazy dźwiękonaśladowcze - podaje przykłady wyrazów o różnej liczbie liter i głosek - rozpoznaje spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz twarde i miękkie	- prawidłowo oznacza większość głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w wyrazach użytych w ćwiczeniach - poprawnie zapisuje wyrazy z podanymi grupami samogłosek i spółgłosek	- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat liter i głosek w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych - wykorzystuje inne formy wyrazu lub wyrazy pokrewne dla uzasadnienia pisowni głosek dźwięcznych	swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek i liter w różnych sytuacjach problemowych
„Czarodzieje pędzla i pióra”. Rady dla opisujących obraz. Paul Cézanne <i>Martwa natura z jabłkami i pomarańczami</i>	- ogląda uważnie reprodukcje obrazów zamieszczone w podręczniku - wie, co przedstawia martwa natura - podaje podstawowe informacje na temat obrazu - przy niewielkim wsparciu	- wskazuje i nazywa najbardziej widoczne elementy obrazów - wyraża opinię na temat dzieła malarskiego - redaguje opis obrazu, korzystając z rad w podręczniku	- wyszukuje elementy kompozycji nawiązujące do kształtu wybranych brył geometrycznych - używa ze zrozumieniem sformułowań dotyczących techniki malarskiej - redaguje opis obrazu,	- porównuje elementy obrazu ukazane w technice malarskiej i fotograficznej - formułuje wypowiedź w funkcji perswazyjnej, zachęcającą do zakupu dzieła - redaguje rozbudowany, poprawny	- redaguje bezbłędny językowo opis krajobrazu – oryginalny pod względem treści i stylu - swobodnie i funkcjonalnie posługuje się w swoich

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	nauczyciela redaguje opis obrazu		stosując różnorodne środki językowe	kompozycyjnie, językowo i stylistycznie opis obrazu	wypowiedziach ustnych i pisemnych zróżnicowanym słownictwem o funkcji oceniającej
„Słowem malowane”. Maria Pawlikowska-Jasnorzewska <i>Olejne jabłko</i>	- wskazuje w wierszu epitety oddziałujące na zmysł wzroku - określa sytuację liryczną w wierszu - redaguje zaproszenie na wernisaż	- wyszukuje w utworze wyrazy związane tematycznie z malarstwem - określa emocje osoby mówiącej	- określa funkcję uosobień użytych w wierszu - przyporządkowuje różne środki wyrazu do właściwych dziedzin sztuki	- odczytuje znaczenie przenośnych określeń - porównuje dzieło poetyckie z malarskim, wskazuje podobieństwa i różnice	- analizuje tekst na poziomie metaforycznym - funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza - przedstawia w oryginalny sposób różnice między różnymi tekstami kultury
„Miauczy, świszczy i zgrzyta? Na wesoło o tym, co w domu słychać”. Oznaczanie głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych	- wyszukuje wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, dźwięcznymi i bezdźwięcznymi w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - zna zasady oznaczania spółgłosek miękkich, dźwięcznych	stosuje zasady oznaczania spółgłosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych	poprawnie oznacza większość głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie oznacza wszystkie głoski miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie oznaczania

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	i bezdźwięcznych, stara się je stosować korzysta ze słownika ortograficznego				głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych
„Dźwięki, brzdęki, komfort maleńki”. Głoski ustne i nosowe	- zna pojęcia <i>głoski ustne</i> i <i>głoski nosowe</i> - podaje przykłady głosek ustnych i nosowych	odróżnia głoski ustne od nosowych	poprawnie zapisuje większość wyrazów zawierających głoski ustne i nosowe	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat głosek ustnych i nosowych w swoich wypowiedziach	swobodnie i twórczo wykorzystuje posiadaną wiedzę na temat głosek ustnych i nosowych w różnych sytuacjach problemowych
„Sensacje i komplikacje”. Pisownia połączeń wyrazowych <i>en, em, on, om</i>	- wyszukuje wyrazy z połączeniami literowymi <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i> - korzysta ze słownika ortograficznego	zna zasady dotyczące pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i>, stara się je stosować	stosuje zasady pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje połączenia literowe <i>en, em, on, om</i> w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni połączeń literowych <i>en, em, on, om</i>
„Impresja na temat wdzięku”. Tadeusz Kubiak <i>W stroju z mgły</i>	- omawia wrażenia czytelnicze po lekturze wiersza - wskazuje w wierszu nawiązanie do innego utworu poetyckiego - ogląda uważnie	- opisuje sytuację przedstawioną w wierszu - wskazuje obraz, do którego mogą nawiązywać słowa wiersza i uzasadnia	- wskazuje środki poetyckie użyte w opisie tancerki - opisuje obraz z punktu widzenia młodego odbiorcy - wyszukuje przerzutnie	- objaśnia znaczenie metafory - opisuje obraz z punktu widzenia przewodnika muzealnego - przedstawia skojarzenia wywołane środkami	- analizuje tekst na poziomie metaforycznym - funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	reprodukcje obrazów Edwarda Degasa wie, jakie utwory zalicza się do liryki	swoj wybór - wie, na czym polega przerzutnia - opisuje nastrój utworu	w tekście omawia rymy w wierszu, objaśnia, na czym polega ich oryginalność	poetyckimi określa wpływ przerzutni na rytm utworu	stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza wypowiada się na temat tekstu, swobodnie odwołując się do kontekstów kulturowych
„Żyją jak pies z kotem czy gruchają jak gołąbki”. Pisownia zakończeniami -ę, -em, -q, -om	- wyszukuje wyrazy z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - korzysta ze słownika ortograficznego	stosuje zasady ortograficzne do poprawnego zapisu wyrazów z zakończeniami -ę, -em, -q, -om	zapisuje poprawnie większość wyrazów z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zapisuje poprawnie wszystkie wyrazy z zakończeniami -ę, -em, -q, -om w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni zakończeń -ę, -em, -q, -om
„Mazur z przytupem miał wzięcie, kilka słów o akcencie”. Akcent wyrazowy i zdaniowy	- dzieli wyraz na sylaby - prawidłowo akcentuje wyrazy ze stałym akcentem	- wie, czym jest akcent wyrazowy - określa funkcję akcentu zdaniowego	- prawidłowo akcentuje większość wyrazów - stosuje w wypowiedzi właściwą intonację zdaniową	- prawidłowo akcentuje wyrazy - funkcjonalnie używa akcentu zdaniowego do wyeksponowania znaczeń wypowiedzi	świadomie i swobodnie stosuje wiedzę na temat akcentu wyrazowego i zdaniowego w swoich wypowiedziach ustnych
„Lubię popatrzeć sobie na czas, co gdzieś już	wskazuje zdjęcie stanowiące najlepszą	opisuje okoliczności wypowiedzi osoby	przytacza przenośnie obrazujące upływ czasu	przedstawia refleksje związane z wierszem	analizuje tekst na poziomie

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
pobiegł...”. Joanna Pollakówna <i>Stare fotografie</i>	ilustrację tekstu - wymyśla i zapisuje dialog, który mogły prowadzić bohaterki wiersza - zna funkcję pytania retorycznego - zna pojęcie sytuacji lirycznej	mówiącej - określa nastrój bohaterek wiersza - ustala, czego dotyczą pytania postawione w utworze	- wyraża opinię na temat fotografii jako dzieła sztuki - odpowiada na pytania z tekstu - ocenia elementy istotne podczas fotografowania artystycznego - objaśnia pojęcie sytuacji lirycznej	- dostrzega artystyczną kreację w fotografii - dostrzega retoryczny charakter pytań z tekstu	metaforycznym - funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat różnych środków stylistycznych podczas analizy i interpretacji wiersza - wyraża opinię na temat fotografii jako dziedziny sztuki, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska
„Jajko z bajkową niespodzianką”. Andrew Fusek Peters, <i>Agenci na deskorolkach. Nie byle co!</i> (fragment)	- ogląda zdjęcie Jajka Konwaliowego i czyta informacje na temat jego twórcy - wyszukuje w tekście wszystkie rzeczowniki nazywające klejnot - relacjonuje zdarzenia dotyczące kradzieży klejnotu - zna cechy powieści sensacyjnej i kryminalnej	- opisuje Jajko Konwaliowe przedstawione na ilustracji - rozumie, że słowa mogą wyrażać emocjonalny stosunek mówiącego do opisywanych rzeczy, czynności itp. - rozpoznaje bohaterów tekstu na podstawie wyrażen omownych - objaśnia, w jaki sposób oszukano przestępcę	- wykorzystuje w opisie przedmiotu informacje z tekstu - określa, które rzeczowniki z tekstu mają pozytywne, a które negatywne znaczenie - wskazuje informacje pochodzące spoza zamieszczonego fragmentu tekstu - wyraża opinię na temat skuteczności działania bohaterów	- uzasadnia, dlaczego jajko Fabergé uznaje się za dzieło sztuki - rozpoznaje nacechowanie dodatnie i ujemne wyrazów, wskazuje znaczenia neutralne - określa motywy działania wybranych bohaterów - dostrzega i omawia elementy humorystyczne w tekście	- redaguje bezbłędny językowo opis przedmiotu – oryginalny pod względem treści i stylu - twórczo i funkcjonalnie stosuje słownictwo nacechowane emocjonalnie

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
„Rozbite sejfy, skradzione dzieła”. Pisownia przedrostków	- wyszukuje wyrazy zawierające przedrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni przedrostków - korzysta ze słownika ortograficznego	zna zasady dotyczące pisowni przedrostków i stara się je stosować	stosuje zasady pisowni przedrostków w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje przedrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni przedrostków
„Muzyka słowami zagrana”. Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz – Księga IV</i> (fragmenty)	- czyta tekst i przypisy - wymienia bohaterów - wskazuje słowa pełniące funkcję refrenu - zapoznaje się z pojęciami: <i>instrumentacja głoskowa</i>, <i>wyliczenie</i>	- relacjonuje treść fragmentu - przedstawia <i>Wojskiego</i> - wymienia wyrazy dźwiękonaśladowcze - opisuje instrument <i>Wojskiego</i>	- wyszukuje w tekście potrzebne informacje - charakteryzuje <i>Wojskiego</i> - wskazuje instrumentację głoskową i <i>wyliczenie</i> - wymienia środki językowe służące do opisu gry na rogu	- opisuje sytuację ukazaną we fragmencie - ocenia umiejętności <i>Wojskiego</i> - określa funkcje środków stylistycznych użytych we fragmencie epopei	- wzorcowo prezentuje tekst głosowo, uwzględniając przerzutnie - interpretuje tekst, wykorzystując wnioski z analizy utworu
„Pod piracką banderą”. Robert Louis Stevenson, <i>Wyspa skarbów</i> (fragmenty)	- rozpoznaje prawdę i fałsz w wypowiedziach dotyczących treści tekstu - opisuje Wyspę Skarbów - redaguje krótki list w imieniu kapitana statku - wie, co jest tematem powieści przygodowej - określa typ narratora	- nadaje tytuły wydzielonym częściom tekstu - wyjaśnia, jakie wrażenie wywarła Wyspa Skarbów na bohaterach tekstu - wzbogaca treść listu o relację z wydarzeń	- sporządza na podstawie tekstu mapę Wyspy Skarbów - wymyśla ofertę atrakcji turystycznych Wyspy Skarbów - prezentuje bohatera w formie zapisów na karcie postaci gry	- podaje różne znaczenia słowa <i>skarb</i> - określa oczekiwania bohaterów związane z wizytą na wyspie - opisuje emocje i uczucia jednego z bohaterów - ocenia akcję utworu i uzasadnia swoje zdanie	- swobodnie i funkcjonalnie posługuje się związkami frazeologicznymi w opisie emocji bohatera utworu - wykonuje oryginalny pod względem treści

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	występującego we fragmencie powieści	rozgrywających się u brzegów wyspy identyfikuje utwór jako powieść przygodową	komputerowej wie, czym charakteryzują się utwory zaliczane do epiki		plakat odnoszący się do problemu piractwa internetowego opracowuje prezentację na temat motywu poszukiwania skarbów, cechującą się oryginalnością formy i bogactwem treści
„Wielkie bitwy, zwycięscy dowódcy”. Pisownia przyrostków	- wyszukuje wyrazy zawierające przyrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach - dostrzega trudności ortograficzne w zakresie pisowni przyrostków - korzysta ze słownika ortograficznego	zna zasady dotyczące pisowni przyrostków i stara się je stosować	stosuje zasady pisowni przyrostków w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	poprawnie zapisuje przyrostki w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	przedstawia oryginalne sposoby (np. zagadki, gry, infografiki) zapamiętania zapisu poznanych wyrazów z trudnością ortograficzną w zakresie pisowni przyrostków
„Ciemna i jasna strona Mocy”. George Lucas, <i>Gwiezdne wojny: część IV – Nowa nadzieja</i> (fragmenty)	- czyta fragment powieści, przypisy oraz informacje na temat serii filmów <i>Gwiezdne wojny</i> - prezentuje główną bohaterkę i opowiada o okolicznościach jej pojmania - wyjaśnia, kim byli rycerze Jedi - wymienia elementy świata	- zna cechy filmu kultowego - rozpoznaje i nazywa cechy charakteru bohaterki tekstu - dostrzega kontrastowe zestawienie postaci w utworze - wie, co obejmuje scena filmowa	- odtwarza losy Republiki w formie tytułów rozdziałów kroniki - opisuje bohatera reprezentującego siły zła - redaguje notatki prasowe na temat katastrofy statku powietrznego - obmyśla ujęcia do sceny bitwy kosmicznej	- objaśnia pojęcie <i>film kultowy</i> w odniesieniu do <i>Gwiezdných wojen</i> - opracowuje tekst informacyjny spełniający funkcję napisów wstępnych do filmu - określa znaczenie i rolę Czarne go Lorda w przebiegu akcji - wskazuje plan filmowy	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę o sztuce filmowej w wypowiedziach na temat problematyki tekstu i jego bohaterów

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
	przedstawionego pozwalające zaliczyć utwór do gatunku s.f.			adekwatny do ukazania fragmentu bitwy	
„Wśród wyrazów gości nie tylko wartości”. Wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne	rozpoznaje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne	dopasowuje do podanych wyrazów oraz związków wyrazowych synonimy i antonimy	używa wyrazów i określeń synonimicznych w różnych sytuacjach komunikacyjnych	funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach synonimy i antonimy	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat podobieństw i różnic znaczeniowych wyrazów
„Na srebrnych ekranach”. Marcin Kalita, <i>Aktorzy leczą ludzkie dusze</i> (fragmenty)	- wykorzystuje notatkę ze strony internetowej do uzyskania informacji o serialu - rozpoznaje komizm w wypowiedziach serialowych bohaterów - czyta wywiad z aktorką telewizyjną - wie, czym jest talk-show	- wie, jakie filmy zaliczane są do kina familijnego - wie, na czym polega i z czego wynika komizm słowny w wypowiedziach postaci filmowych - określa tematykę wywiadu - prezentuje opinię bohaterki wywiadu na temat aktorstwa	- określa tematykę serialu - objaśnia elementy komizmu słownego w wypowiedziach postaci - dostrzega zróżnicowanie pytań występujących w wywiadzie - wyraża własną opinię na temat aktorstwa	- objaśnia pojęcie <i>kino familijne</i> w odniesieniu do serialu <i>Rodzina zastępcza</i> - odtworza humorystyczne wypowiedzi dialogowe postaci w szerszym kontekście sytuacyjnym - określa cel dziennikarza przeprowadzającego wywiad - formułuje własne pytania do wywiadu z aktorką	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę na temat przekazów audiowizualnych w wypowiedziach na temat problematyki tekstu
„Zrobić minę na widok miny”. Wyrazy wieloznaczne	rozpoznaje wyrazy wieloznaczne	podaje różne znaczenia wyrazów wieloznacznych	używa wyrazów wieloznacznych	funkcjonalnie stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy wieloznaczne	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
					na temat wyrazów wieloznacznych
„W oparach absurdu i wyobraźni”. Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i> (fragmenty)	- przedstawia swoje reakcje odbiorcze związane z lekturą sztuki - podaje imiona postaci - podaje skojarzenia i związki wyrazowe ze słowem <i>osioł</i> - wie, czym jest kabaret	- wskazuje główne wydarzenie w prezentowanej scenie - wskazuje elementy świadczące o funkcji scenicznej tekstu - rozpoznaje cechy przypisane postaci osła w utworze K.I. Gałczyńskiego - zna podstawowe informacje na temat <i>Teatrzyku „Zielona Gęś”</i>	- analizuje fragment wypowiedzi bohatera pod kątem poprawności językowej - przedstawia reakcje bohaterów sztuki - wyciąga wnioski na temat ukształtowania postaci osła w utworze K.I. Gałczyńskiego - wskazuje elementy humorystyczne w sztuce	- analizuje znaczenie imion bohaterów sztuki - objaśnia absurdalność wybranej sceny - wskazuje element satyryczny w sztuce - wyjaśnia wpływ środków językowych na przesłanie utworu	- opracowuje scenariusz inscenizacji sztuki <i>Teatrzyku „Zielona Gęś”</i> – oryginalny pod względem treści i stylu - objaśnia na podstawie informacji w <i>Słowniczku</i> funkcje satyry w utworze K.I. Gałczyńskiego
„W słowach emocji szuka – trudna to sztuka”. Wyrazy nacechowane emocjonalnie	- rozpoznaje wyrazy wartościujące pozytywnie i negatywnie - zna pojęcia <i>zgrubienie</i> i <i>zdrobnienie</i>	- rozpoznaje zdrobnienia i zgrubienia w tekście - tworzy zdrobnienia i zgrubienia	- zna funkcję zdrobnień, zgrubień oraz innych słów wartościujących emocjonalnie - podaje wyrazy bliskoznaczne nacechowane emocjonalnie	używa zdrobnień, zgrubień oraz wyrazów nacechowanych emocjonalnie odpowiednio do przyjętego celu wypowiedzi	twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje umiejętności językowe oraz wiedzę na temat różnych form ekspresji słownej
„Kim będziesz i co zrobisz, kiedy kości się potoczą?”. Rady dla dyskutujących.	- wskazuje bohaterów realistycznych - rozpoznaje świat realistyczny i fantastyczny	- określa charakter i rolę wszystkich postaci w powieści - objaśnia sposób zmiany	- charakteryzuje bohaterkę w formie karty postaci w grze - wykorzystuje informacje	- sporządza notatkę encyklopedyczną na temat jednej z postaci - odróżnia wydarzenia	przedstawia własne stanowisko w związku z omawianym problemem, formułuje

Lektura i inne teksty kultury, nauka o języku	Wymagania				
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry	ocena: celujący
	UCZEŃ				
Kazimierz Szymborski, <i>Czworo i kości</i> (fragmenty)	w powieści • opowiada o wydarzeniach • czyta rady dla dyskutujących • bierze udział w dyskusji	charakteru świata przedstawionego • rozpoznaje gatunek literacki, do którego nawiązuje fabuła przedstawionej gry • rozpoznaje zwroty charakterystyczne dla różnych elementów dyskusji • formułuje poprawnie zbudowane argumenty w dyskusji	o RPG w analizie świata przedstawionego utworu • wskazuje elementy fabuły nawiązujące do literatury <i>fantasy</i> • wyraża opinię na temat RPG • formułuje właściwe kontrargumenty	zaplanowane w grze od spontanicznych • określa rolę bohaterów w rozwoju akcji • posługuje się ze zrozumieniem słowem <i>dezaprobatą</i> • przestrzega wszystkich zasad kultury dyskusji	przemyślane, twórcze uwagi • wyraża opinię na temat wartości gier komputerowych, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

1. Program nauczania: A. Surdej *Program nauczania języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej – Jutro pójdę w świat*.
2. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z języka polskiego.
3. Statut Szkoły Podstawowej nr 1 w Legionowie.